

PREPOJENEJŠIA EURÓPA A OPERAČNÝ PROGRAM SLOVENSKO

Alena Vaškaninová Buchláková, sekcia riadenia projektov MDV SR

Operačný program Slovensko 2021 – 2027 (OP SK) nahradí v novom programovom období doterajších šesť eurofondových operačných programov. Prinášame Vám stručný prehľad jedného z politických cieľov operačného programu – Prepojenejšia Európa a rozhovor s ministrom dopravy a výstavby SR Andrejom Doležalom na rôzne témy, od úspešnosti čerpania eurofondov v oblasti dopravy až po budúcnosť železníc.

Prípravu operačného programu a s tým súvisiace negociácie s Európskou komisiou za Slovensko vedie Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (MIRRI SR), ktoré bude zároveň vykonávať úlohu Riadiaceho orgánu OP SK.

Podľa aktuálne zverejnených informácií mal byť návrh Partnerskej dohody a tiež programový dokument OP SK predložený na posúdenie Európskej komisii v októbri tohto roku, schválenie týchto dokumentov sa predpokladá na jar budúceho roku.

PREPOJENEJŠIA EURÓPA V OP SLOVENSKO

Medzi piatimi politickými cieľmi, ktoré tvoria základ Partnerskej dohody a OP SK, sú aj opatrenia na modernizáciu dopravy na Slovensku. Konkrétne sú súčasťou politického cieľa 3 – Prepojenejšia Európa vďaka posilneniu mobility a politického cieľa 2 – Ekologická Európa. Finančná alokácia na dopravné projekty zatiaľ nie je finálna.

V rámci politického cieľa 3 sú v OP SK navrhnuté tieto opatrenia, resp. oblasti podpory:

■ Špecifický cieľ 3.1. Rozvoj inteligentnej, bezpečnej, udržateľnej a intermodálnej siete TEN-T odolnej proti zmene klímy (Udržateľná TEN-T)

Tento špecifický cieľ sa bude naplňať tromi opatreniami, ktoré sú členené podľa módu dopravy: cesty, železnice, voda.

V prípade cestnej dopravy sa budú implementovať predovšetkým projekty zamerané na výstavbu chýbajúcich úsekov diaľnice D3, ktorá je súčasťou siete európskych koridorov (TEN-T). Pri diaľnici D3 sa plánujú stavať chýbajúce úseky diaľničného prepojenia Slovenska a Poľska medzi Žilinou a Čadcou. Nové úseky diaľnic budú budované s cieľom odstrániť kľúčové úzke miesta na cestnej infraštruktúre siete TEN-T s dôrazom na nákladovú efektívnosť projektov, zvyšovanie bezpečnosti cestnej premávky a znižovanie socioekonomických a environmentálnych vplyvov cestnej dopravy. V rámci tohto špecifického opatrenia bude možné prefinancovať tiež potrebnú predinvestičnú a projektovú prípravu. Súčasťou špecifického cieľa je aj financovanie rýchlostných ciest, pričom zoznam konkrétnych úsekov bude vychádzať z priorit schválených vládou SR, pripravenosti jednotlivých projektov a disponibilných zdrojov.

Modernizácia železničnej infraštruktúry, ktorá je súčasťou TEN-T siete, sa po dobudovaní úseku Bratislava – Žilina (spolufinancovaná v rámci predchádzajúcich programových období) bude orientovať na hlavné železničné trate v trase Žilina – Košice – štátna hranica SR/UA, Žilina – štátna hranica SR/ČR, prípadne Bratislava – Štúrovo – štátna hranica SR/MR. Počíta sa aj s budovaním zabezpečovacích

opatrení v rámci európskeho systému riadenia železničnej dopravy (ERTMS) a rozvojom kľúčových uzlov na koridorových tratiach (Bratislava, Košice a Žilina). Aby sa zabezpečila udržateľnosť kvality služieb železničnej verejnej osobnej dopravy, je zámerom realizovať dostavbu a modernizáciu údržbových základní a tiež rekonštruovať staničné budovy. Na podporu nákladnej železničnej dopravy je plánovaná podpora výstavby terminálov intermodálnej prepravy. Rovnako ako v prípade cestnej dopravy bude možné financovať aj prípravu projektov.

Pre oblasť vodnej dopravy sa MDV SR plánuje na začiatku programového obdobia prioritne upriamiť na zabezpečenie predinvestičnej a projektovej prípravy projektov zameraných na zlepšenie splavnosti dunajskej vodnej cesty a vážskej vodnej cesty a modernizáciu prístavov v Bratislave a Komárne. Ostatné investičné aktivity bude možné implementovať iba po pridelení dodatočných zdrojov z iných oblastí v ďalšej fáze programového obdobia. Zároveň sa očakáva, že rozvoj vodnej dopravy bude komplementárne podporený aj z iných programov, najmä z Nástroja na prepojenie Európy (CEF2).

■ Špecifický cieľ 3.2.: Rozvoj a posilňovanie udržateľnej, inteligentnej a intermodálnej vnútroštátnej, regionálnej a miestnej mobility odolnej proti zmene klímy vrátane zlepšeného prístupu k sieti TEN-T a cezhraničnej mobility

Tento špecifický cieľ, ktorý je zameraný na modernizáciu dopravy v regiónoch, sa bude naplňať štyrmi opatreniami.

▪ Opatrenie 3.2.1: Odstránenie kľúčových úzkych miest na cestnej infraštruktúre a zlepšenie regionálnej mobility prostredníctvom modernizácie a výstavby ciest I. triedy.

Príklady projektov: modernizácia vybraných úsekov ciest I. triedy, mostov na cestách I. triedy, výstavba obchvatov miest.

▪ Opatrenie 3.2.2: Odstránenie kľúčových úzkych miest na cestnej infraštruktúre a zlepšenie regionálnej mobility prostredníctvom modernizácie a výstavby ciest II. a III. triedy.

▪ Opatrenie 3.2.3: Miestne komunikácie.

Tieto dve opatrenia budú v gescii MIRRI SR a implementované prostredníctvom Integrovaných územných stratégií, ktoré schvalujú jednotlivé VÚC.

▪ Opatrenie 3.2.4: Odstránenie kľúčových úzkych miest na železničnej infraštruktúre prostredníctvom modernizácie a rozvoja železničných tratí a zvýšenie atraktivity a kvality služieb železničnej verejnej osobnej dopravy prostredníctvom obnovy mobilných prostriedkov. Príklady projektov: nákup regionálnych vlakov, modernizácia železničných tratí v regiónoch, napr. na Hornej Nitre. ■